

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész év	16 frt.
Félévre	8
Negyedre	4
Egy hórhelyben	1 frt 50 kr

gyes szám ára 7 kr.

Megjelenik min nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESBÉ CIKKEK DIJAZTÁNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELOIZETESI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai s közgazdasági napilap

hatodik évfolyama negyedik

és a „SPORT” című szaklap első

évi folyamára.

A „KELET” és a „SPORT”

előfizetési ára együtt:

Egész évre 16 frt. Félévre 8 frt. Negyed-
évre 4 frt. Egy hóra 1 frt 50 kr. Egyes
szám ára 7 krajczár.

A „SPORT” előfizetési ára külön:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy-
gyedre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.A megadulások legczélszerűbben pos-
tál utalvánnyal a „Kelet”-re Stein Já-
nos könyvkereskedésébe, a „Sport”-ra Bé-
késy Károlyhoz (Főter 4. sz.) küldendők.Nyolczegyszerre beküldött előfizetés
után tisztelapdányval szolgálunk.

Kolozvár, 1876. okt. 26.

Tiszt Szerkesztő úr!

Gyakran előfordult önnek lapjában
azon nézet, hogy az ujabban megjelenő,
magát conservatív irányúnak valló „Éb-
redés” a ágnások lapja.Ebben részéről semmi szégyent
nem tartanék, mert azért, hogy valaki ne-
ve előtt még czim van, nem következik,
hogy a társadalom páriája legyen, s nem
következik a, hogy mert, mágnások lapja
lenne, egyidejűleg hazafiatlan irányu is le-
gyen, sőt hiá istennek, Magyarorszában,
mindazon ozgalmak élén, melyek ré-
szint a szabdság és haza szent ügyének
védelmében üzdöttek, igen is fényes ne-
veket látunk karöltve járva a nemzet jobb-
jaival s vezélyes lenne Magyarországra
nézve azon zerep, midőn demagok, de nem
hazafias irányu eszméknek sikerülne elhi-
tetni a népel azt, hogy ime azok, kiknek
mágnási czne van, ellenségei a hazának.Ennyitellőre bocsátva, legyen szabad
még azon megjegyzést tennem, hogy az
„Ébredés” című lap alapítói között
igen is vannak mágnások, de akár azok,
akár nem zok, magokat conservativeknek
vallják, valamint vannak a szabadelvű párt-
nál is más és nem mágnások.Épen rint voltak azon lap alapítá-
sánál, melyek jelenleg szerkesztője ön.És mit már engedtecsék meg meg-
mondani az hogy miért nem tartom he-lyesnek azt, hogy jelenben egy oly párt
alakuljon, a mely, ha erőre vergődne, min-
den esetre a hazában önmagában képezne
egy oly hatalmas szakadást, melynek je-
len időben káros következményei volnának.A politikában pedig lehetnek a vég-
czélban üdvös eszmék, lehetnek hasznos
irányok, de a percznek meg nem válasz-
tása magát az irányzatot már azért teszi
károssá, mert az eszmék megvalósítására
oly rázkódásokat idézne elő, melyek ma-
gok károsabbak, mint a mekkora hasznót
érnének el, még akkor is, ha megvalósul-
hatnának.Elösmerem, hogy mióta Magyaror-
szággal egybeolvadtunk, számos oly in-
tézkedés történtek, melyek reánk erdélyi-
iekre nézve főleg anyagi szempontból ká-
rosak.Elösmerem, hogy akkor, midőn az
unio mézes heteit ülte, nem lévén az ma-
gában ez országrészben lévő ellentétes ele-
mektől eléggé biztosítva az akkoriban fenn
lévő képviselői karunk, az ezen kérdést
biztosítani öhajító törekvésében minden
mellékes érdekeket feláldozott azért, hogy
az unio megvalósulá utjában akadályo-
kat ne gördítsenek. Megbuzdított, s az or-
szággyűlésben legalább feltétlenül támoga-
ták azon kormányt, melynek első ténye
volt ez országrészt egy idegen és tehe-
tetlen kormány-biztossal boldogítani.Nem szoltak ellene, mert nem is tud-
hatták annak következtetését, hogy mit von
ez maga után.Nem képzeltették, hogy ez csirájá-
ban hordja magában azt, hogy az erdélyi
főbb ügyek elintézésében kormányozva le-
szünk, de önmagunkat kormányozni nem
fogjuk.Tudom, hogy itt ez országrészben
sok helyen és általában véve az elégedet-
lenség nagy.Tudom, hogy ezen elégedetlenségnek
alapos okai vannak, és mégis károsnak
tartom, és épen itt ez országrészben a
pártszakadás.Ha valaha volt ország, melynek erős
kormányra van szüksége, ugy az bizonyá-
ra saját hazánk; s ha valaha volt idő-
szak, melyben egy kormányt erőtt kell hogy
kifejtessen, ugy az bizonyára a jelenlegi, mi-
vel naponta közeledünk azon perczekhez,
melyekben ez mind szükségesebb leend.
És én a jelenlegi kormányelnökben bi-
zom, hogy e hazában képes leend azon
erőt kifejtetni, a mely, ha egy kormány
elnöktől minden időben szükséges, ugy két-
szeresen szükséges az, a váltáságos per-
czekben.Déli s mármár délkeleti határain-
kon lóg a háboru ősze; a Duna alvi-
déke ádáz csatáknak színhelye.vig szerepekre teremtett színészt, a francia-
színház deszkáin, s az udvaronczot, a világ szín-
pabán. Sőt azt hitte, hogy mint dráma író sem
maradt volna mögötte, ha nem becsülte volna
előbbre, tudományos vitakozásnak, és a nőknél
való udvarlással tölteni el a szép napot. Részt
vett a nagy világ zajában, jó kedvvel és jó pénz-
zel. Minek nem is volt ő hiányával. Birt a nagy
urak élénk szellemével, deli külsőjével, s birt
azok szép öltözkékel. A megszokás, hercegeket
személyesíteni, sok könnyedséget és keilmet
kölsönzött modórának, a hercegi palotákban
s a hercegekkel szemben. Éppen semmi sem
hiányzott nála, még az arannyal tömött er-
szény sem, e minden embernél oly sokat jelen-
tő eszmedű szó; egy ízben például oda lépett
egy kártya-asztalhoz, melynél Conti herceg is
játékkal volt elfoglalva, s egész fesztelenséggel
felkiáltott: „Száz arany Conti herceg ellené-
ben!” Mire ő királyi fensége nevetve felelt:
„Isten neki, elfogadom!”Lecoureur kisasszony egy levele, melyet
kevésbé halála előtt írt, a színésznő kevésbé
elfogulatlannak tünteti fel a hercegnők tár-
saságában. Ugy látszik, mintha minden szóval
feleldetni igyekeznék művészi tehetségét Éva
e hivalkodó leányával, kiknek tulnyomó tulaj-
donuk a — kíváncsiság. S bár mit tegyen is,
e törekvése csak felnyire sikerül: a férfiak
tetszését megnyeri e nélkül, hogy tördődnék vele,
vagy reá is gondolna; s a nőknek nem bir
tetszeni, bár mit tegyen.Terület-nagyobbitásért, hatalom-ter-
jesztésért küzdenek azok kik, ma a török
birodalmat részint már megtámadták, ré-
szint megtámadják.Ezen nép-csoport vér- és faj-roko-
nait kapja miközöttünk, olyanokat, kik
hasonlóképen feléjük gravitálnak.Támaszkodnak ők a szabadság ür-
gye alatt az orosz hatalomra, melynek,
ha egyéb tulajdonait meg is adhatjuk,
de azt bizonyára nem, hogy a szabadság
fáját nagy szeretettel ápolná, s hogy a
kozák iskola-mesterek valami nagy felvi-
lágosodásnak lennének apostolai.Ez áramlattal szemben nekünk a
legnagyobb egyetértésre van szükségünk.A szakadás mi közöttünk, mima-
gunkban, csak ellenségeink játékát köny-
nyíti.Tulfelől napi renden van azon közjo-
gi kiegyezkedésnek lehetőleg kedvező foly-
tatása, mely jelenleg alkotmányos és talán
nemzeti lételünknek alapjául szolgál.Megtámadója ennek nem csak azon
része a birodalomnak, a mely, a mi még
erősebb kizsákmányolásunk következtében
remeli önmagát erősíteni, gazdagítani, ha-
nem azon része is, a mely egyáltalában
az alkotmányosságnak ellensége, és ki vé-
delmez ebben királyunk tapasztalt igazság-
szeretetén, a nemzet képviselőit, s az en-
nek többségét képviselő kormányon kívül?És mire támaszkodhatik ezen kor-
mány jogos igényeik érvényesítése végett
egyébre, mint a nemzet többségére.
Itt, ha elvesztené az alapot, az eset-
ben elvesztené azt, a mi a követeléseink-
nek súlyt adhat, a hazafiak erkölcsi tá-
mogatását s ekkor kedvezőtlenebb helyzet-
be jutnánk, mint minőben vagyunk mos-
tanában, midőn egy erős többségre tá-
maszkodva, a haza öhaját kifejezni ily
móddal képes.Azt, hogy egy esetleges kormány-
buktatás következtében a netlán többség-
re jutott conservatív párt több előnyöket
birna kivívni, mint a jelenlegi kormány —
én nem hiszem. Mert hát a conservatív prin-
cipium nem terjedhet ki oda, hogy meg-
szűnven a helyes arány a teher visele-
sében a birodalom két fele között a túlsó
oly móddal gyengítessék, hogy ezáltal a
birodalom különböző részének cohaesiója
gyengítessék meg. Ha pedig en is nem
történend, az esetben a szakadás által
ama nagy kérdésben csak kárt, de hasznót
nem idézünk elő.Egyébaránt is a jelenlegi kormányt,
ha népszerűtlenné fogja tenni valami, s ez
által többséget elveszti, nem az fogná
megbuktatni, hogy nem eléggé conserva-
tív, hanem igen is az, hogy igen conser-

De halljuk őt magát:

„Valóban, így szolt jelenőtemben az egyik,
ugy látszik, nagyon rátartós. Egy másik hozzá
teszi:„Tehát ez ama fiatal leány, ki oly igen
szelleműs? ugyan nem látjátok, mennyire meg-
vet minket és hogy legalább is görögül kell
tudni az embernek, ha azt akarja, hogy általa
megértessék?— Hisz Lambert asszonyhoz is járatos,
tette hozzá emez; nem magyarul-e ez meg
mindent? a talány meg van oldva.„— A talány megoldása pedig az, mon-
dá a másik, hogy a kisasszony fedett kártyák-
kal játszik. „Lecoureur kisasszony pedig végül
ezt jegyzi meg leüleében. „Őn ismeri a párisi
zajos, gyönyör és mulatság után kapkodó éle-
tet, valamint állásunk elkerülhetlen kötelmeit.
Szabadidőmnék legalább három negyedét oly
egyének társaságában kell eltöltenem, kik leg-
nagyobb mértékben terhemre vannak; például
új ismerősök körében, kik csak akadályoznak
abban, hogy a régi írők műveit tanulmányoz-
zam vagy elvonuljak otthonomba, s kedvem és
izlésem szerint éljek. Most egészen divattá vált
társaságomban ebédelni, vagy estelizni, mert
tetszett valamelyik hercegnőnek, e szerencsé-
ben részesíteni engem.”És így látjuk a szegény Adriennet, hol
ebédel, hol vacsoránál a párisi korszellem e
terhes munkájára kárthatva, mivel így akarja
a divat szelleme.vativ, és ezt úgy hiszem, egy oly öntu-
datos párt mint minő a conservatív párt,
nem óajtja, nem akarja.Mert népszerűtlenségét a volt ellen-
zéki párt vezérnek és most ministerelnök-
nek bizonyos körben ép az okozza, hogy
ő feladva a kozjogi alapok megtámadását,
azokat elfogadva azon kiegyezést fogadta
el, mely Magyarország historiai jogain
alapulva, ennek függetlenségének megóvá-
sa mellett az 1867-ki kiegyezkedést meg-
alkotta.Ez az, mivel ellene korteskednek, ez
az, mivel őt megbuktatni óhajtják.De valjon, ha azon áramlat, mely
ennek következtében az országgyűlésen
nyilvánul többségre vergődne a különbö-
ző elemek egyesülése által, valjon az a
conservatív pártot segítő-e többségre,
annak megbírálását a tisztelt párttra nézve,
saját bölcsességére bízom, magam részé-
ről azonban azt hiszem, hogy ez esetben
a conservatív párt távolabb esnék czéljá-
tól, mint jelenben, s legfeljebb oly törököt
fogott, mely őtet viszi.

Gr. Bánffy Béla.

Örülünk, hogy a nagyabecsült gróf
ur e jelentős fejtegetése alkalmat szolgál-
tat annak leghatározottabb kijelentésére,
hogy csak roszakarat, vagy félreértés alap-
ján kelhetett lapunk ellen az a gyanu és
vád, hogy mi az aristokracziát, mint ilyent
megsérteni, avagy kicsinyleni valaha is
akartuk volna. Azt, hogy valaki neve előtt
czimet is hord, nem tartottuk s nem tart-
juk soha sem előnyének, sem hátrányának,
hanem kivétel nélkül mindenkit a közügy
javára tett szolgálatainak mértékével mé-
rünk. Ama lap alapítójában nem az aris-
tokracziát, hanem a conservatismust tá-
madtuk meg és pedig köztük nem egy oly
conservatívot, a kinek multja czimén ki-
vül, semmi jogalapot föl nem tűntetett a
közügyek terén való irányadó „szereplésre”.
Az aristokracziának magának annyival ke-
véssé lehetünk ellenei, mert nem csak
büszkeségünk, hogy szabadelvű aristokra-
táink soraiból többeket vallhatunk jelenleg
is munkatársainknak és lapunk alapítójá-
nak, hanem szerencsésnek mondhatjuk
magát hazánkat is, hogy fiai közül még
nem halt ki egészen az az aristokratia,
mely az erdélyi részekben 1834-en kezd-
ve a szabadelvűség zászlóját oly dicsősé-
gesen lobogtatta. Szerk.— A pénzügyi bizottság okt. 27-
iki ülésében először az állami számvévszék
kölségeirányzatát vette fel. A bizottság
hosszas vita után elfogadja az előirányzatot s a
számvévszéket a végleges szervezés iránti tv-Ugy látogatták őt s fogadták el házuk-
nál a nagyúri delnök, mint egy második Ni-
nond l'Eualost, mert ő is szerényen, feltű-
nés nélkül vétkezett s a nélkül, hogy érzelmeit
kikürtölte volna a világnak, mert a színésznő,
fedezte nála a divathölgyet, mert mindig jól
meg tudta választani és csakis szíve szerint
kedveseit és mert „becsületes ember“-ként vi-
selte magát még szívügyeiben is.Élet-regénye csak nagyon zavart képe-
ben állítható elő. Az első lapok hiányoznak
belőle és sem saját levelei, se azok, melyek
rőla irattak, legkisebb fényt sem vetnek fiatal-
kori első kalandjaira s élményeire.A jószívű Laplace hírlapíró ama kor-
ban, ki saját kifejezése szerint, bővön használ-
ta a tintát, felfogott az elröppent lapok közül
egyet, mely Lecoureur Adrienne-t, nem, mint
a nagy világban, hanem a színpadra lépő un-
czot mutatja be:„A színész, Legnard-nak volt egy szép
fiatal kedvese, kihez ő szenvedélyesen ragasz-
kodott s ki egy szép napon eltűnven lakásá-
ról, őt a legnagyobb nyugtalanságba ejtette;
eztán valami egy hónap mulva meghívást kap
ebédre Cou r t a n v a u x marquistól. Elképzelhető
a Legnard meglepetése, midőn az asztalnál a
marquis mellett ülő pompás öltözetű hölgyben
rég kedvesére ismer!Annál sokkal több esze és világban for-
gottsága volt, hogy be ne látná, miszerint ha-
sonló esetben az egyedüli szerep, mely reá vár,

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Écsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus den Wolleile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-
gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest
Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór
hirdetések felvételi irod. Écsben Wolleile 18. és Budapest
szerviztör 5. sz.

Nyiltéri cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

javaslatnak a törvényszabta uton való bete-
jesztésére hívja föl. Targyalás alá vétetvén ez-
után a kereskedelmi tárca budgetje, Wahr-
mann előadó a központi személyi szükségletet
megszavazásra ajánlja, megjegyezvén, hogy a
segédhivatali vezetőknel felvett 500 frt fizetés
emelés ellensúlyozva van a jutalmak és segé-
lyeknél 2900 frt megtakarítással. — Simo-
nyi, Lukács és Helfy nem járulnak e fi-
zetésemeléshez, gr. Zichy és Hegedüs csak
pótlék gyanánt szavazzák azt meg. — A se-
gédhivatali főigazgatási igazgatónál töröltetik
az emelés s a legidősebb irodatisztnak 100 frt
pótlék szavazatik meg. Az utiköltségek 4000
forint előirányzataból Wahrmann indit-
ványára 2000 forintot töröl a bizottság. Az
ipari, kereskedelmi és külkereske-
delmi czélokra 33.000 frtnyi előirányzatnál
Wahrmann előadja, hogy ez összeg főleg az
iparisikolák a házi ipar segélyezésére fordítatik.
— Csengery kimondatni javasolja, hogy a
kormány végezze már be e téren a tanulmá-
nyozást s tegyen valamit az iparos szakokta-
tás rendszeres fejlesztésére. A bizottság Cseng-
ery indítványának elfogadásával szavazza meg
az előirányzatot. A gazdaság különböző
ágainak emelésére felvett 50.000 frtnál,
az előirányzat erre megszavaztatott. A gaz-
dasági tanintézeteknél Kautz és Cseng-
ery felhivandónak vélik a minisztert azon
kérdés tanulmányozására, ha vajjon nem volna-e
czélyszerű ez intézeteket a közoktatási társzázhoz
áttenni. A bizottság hosszabb vita után a Kautz
és Csengery indítványa értelmében a minisz-
terhez intézendő felhívás mellett szavazza meg
az előirányzatot.

A bankkérdés megoldása ügyé-

ben, a bécsi „Presse” írja leérkezett a szab.
oszátrk nemzeti bank kormányzóságához a ma-
gyar és oszátrk kormányának kollektiv jegyzé-
ke, mely a két pénzügyminiszter közös aláírá-
sával van ellátva. A jegyzékhez a jövődébéli
bankszabályzatot is mellékeltek.

A háboru.

A fegyveeszltnet.

Hírlik, hogy a porta elfogadta a hat he-
ti fegyverszünetet, mert kilátásba helyezték ne-
ki, hogy az 6 hóra meg fog hosszabbítani.
Más hírek szerint a porta engedékenységse nem
valószínű, s azért az orosz csapatok legközelebb
minden hadüzenet nélkül átlépnek a Pruthon,
mire a porta fölkerendi Angliát, hogy küldje
be hajóhadát a Dardanellákba.

Az orosz kölesön.

Reutern ur, a pénzügyminiszter Livá-
diából azon megbatalmazással tért vissza Pé-
tervárra, hogy két hadi kölesönt költ-
hessen.az önmegtágadás és enyelgés; nem is tett más
megjegyzést e tárgyról, mint este kérte a
marquist, midőn meglehetően későn felkeltek az
asztaltól, hogy mintegy kárpótlásul tegye meg
azt a kegyet s néhány nap mulva szerencsél-
tesse őt viszontbédre, hajdani kedvesével
együtt.A kijelölt napon el is ment Legnardhoz
a két meghívott s belépve, nagyon elcsodálkoz-
tak, midőn a színész nagyon komoly areczal
egy igen egyszerűen öltözködött lánykát mu-
tatott be nekik; s még jobban bámultak, mi-
dőn igen kérte a marquist, engedőse meg, hogy
a kis leány velők együtt ülhesen asztalhoz.— Oh, oh! — kiáltott fel nevetve
marquis, ugyan miféle gyermek ez itt, kedves
barátom? Alkalmasint szakácsnő, vagy ing-
foltozónédnak leánya?— Teljességgel nem, válaszolt a színész
ez a mosónő leánya; következéleg unokahuga
ama szép uri hölgynek, kit méltóztatott ön
elrabolni tőlem, e lánykában összpontosul je-
lenleg minden szeretetem s egyedül ő képes
megvigasztalni rokona elvesztése feletti bűm-
ban, mert, kiáltott fel, paródiálva Quinault
Thesoussának egyik versszakát:„Legnardnak sorsa az, lángra gyulni
érette!”

(Folyt. köv.)

Az egyik Hope amsterdami bankházzal fog 20 millió hollandi arany értékeig kóttetni. A másik belföldi kényszerkölcsön lesz 200 millió rubel erejéig, mely összeg azonban nem egyszerre fog behajtatni. Ez is kétségtelen bizonyossága, hogy Oroszország hosszabb háborúra készül.

A románok s görögök magatartása.

A román hadsereg követni fogja a szerbek példáját. A mozgósított román véderő bir szerint a jövő vasárnap fogja Károly fejedelmet Románia királyává kikiáltani.

A „Pol. Corr.” megcáfolja azon hirt, hogy György görög király róktoni hazautazása Athénból jött nyugtalanító táviratok folytán történt volna; ugyanis György király Bécsben akarta megvárni Koppenhágában levő kis fiát. De minthogy az orvosok azt jelentették, hogy az üdülőkörben levő herceg csak novemberben utazhatik haza, a király pedig ilyen sokáig nem akart reá várni, egyedül ment vissza Athénba. A görög mozgósításról azonban jó felhatalos lap nem tesz említést, pedig éppen ez a fontos.

A török hadi készülődések.

Ázsában mindenütt erősítik és folszerelik a várakat, de a katonaság nagy részét Európába küldik. Okt. 1. óta Erzerum, Kars, Trapezus és Sinope vidékéről 42 zászlóalj redif és 18 tábor basi-bozuk ment Európába s a Kaukaszban csak két hadosztály van. Ezenkívül a kormány megteszi az intézkedéseket, hogy nov. 8—29-ke közt az egész 18—50 éves muzulmán férfi lakosságot fegyver alá hívja: 70.000 fogmagából Arméniaiból kikerülni. Különben a rendszabály alig lesz keresztülvihető. A kormány egyszerűen felhívta a lakosságot, hogy tekintve a kincstár kimerült állapotát egy évre előre fizesse le adóját.

Francia és Németország megállapodása.

Franciaország és Németország között mai hírek szerint a legbarátságosabb egyetértés és megállapodás jött létre a keleti kérdésre vonatkozólag, csak azzal maradandó adósság a hírek, hogy minő irányban jött létre a megállapodás.

A hadizenet.

Berlini diplomatiai körökben egy bécsi lap értesülése szerint azt hiszik, hogy a porta visszautasítja a 6 heti fegyverszünetet, Oroszország nem fog ezért háborút izenni Törökországnak, hanem egyszerűen átéli hadseregével a Pruthot, „hogy biztosítsa a reformok keresztülvitelét.” (Azaz Oroszország minden hadizenet nélkül rá fog rontani Törökországra.) Azon esetben aztán Törökországi folszólítandja Angliát, hogy hajóhadával a Dardanellákba nyomuljon.

Djunis bevétele.

A török sereg négy napi hősiesség után tegnap fényes eredmény jutalmazta. Egy ma este érkezett sürgöny jelenti, hogy a szerb hadállás kulcsát, Djunist és a Djuniska-patak mentén volt szerb-sánczműveket Abdul Kerim tegnap 10 órai véres harc után elfoglalta.

A török sereg előtt most már nyitva áll az ut Krusevác felé, s innen Szerbia belsejébe. Deligrádot Abdul Kerim megkerüli, s elzárhatja az országtól; Alexinác pedig tarthatatlan.

A szerb tudósítások megerősítik azon föltevést, hogy Csernajeff kénytelen Alexinácot ölni. Jelentik ugyanis, hogy a szerb sereg Bobovistyt kiűrtette, — e helység pedig a Morava jobb partján fekszik Alexinác és Deligrád közt, éppen szemben a törökök kezében lévő trunaj hiddal. E helység földadásával egyszerűen földadják az összeköttetést Deligrád és Alexinác között.

Egy másik szintén szerb sürgöny szerint Csernajeff „strategiai okokból” kiűrtette Silyegovácot is.

A török sereg egyőzeleme nagyobb minden eddigénél. Borzasztó elkeseredéssel harcolt mindkét fél, tisztek, kivált oroszok rémítő számmal estek el. A szerb tábori kórházak már képtelenek több sebesültet befogadni s nagy sietve új kórházakat alakítanak Paracsinban és Csuprijában.

A török hadvezérség erélyétől függ, hogy jelentékeny győzelmet kizsákmányolja. Ugyát-szik, ezúttal komolyabban indított meg Abdul Kerim az operációt. Sotából okt. 17-rőlirák, hogy 18 órási ágyú érkezett, melylyel Alexinácot és Deligrádot bombázni fogják; 320 tüzér is érkezett oda s ezenkívül két üteg ostromágyút vártak, mely szintén Nis felé megy. Hir szerint, a porta megparancsolta Abdul Kerim basának, hogy Alexinácot és Deligrádot minden áron birtokába kerítse. Ez okból folyton szaporítja seregét s okt. 12-ke óta 12 zászlóalj ment hozzá. A dunai hadsereg létszáma is 22,000 főre emeltetett, s legközelebb megkezd az offenzívát.

A törökök a Drina felől is megkezdik az erélyes támadást. A 22,000 emberből álló drinai hadsereg (ismét, Riza és Akif vezérlete alatt) parancsot kapott Konstantinápolyból, hogy kezdje meg a támadást Losnica, Szabács és Ljubuvija ellen, mely támadásnak célja az, hogy ezen oldalon is folszörözze a török had-

erő az utat Nándorfehérvár felé. A drinai szerb hadsereg alig 11—12,000 emberből áll. Így tehát a törökök ez oldalon jelentékeny előnyöket vívhatnak ki. Kis-Zvornik már három hét óta a törökök kezében van.

Táviratok.

Bécs, okt. 24. A „Bécsi Híradó” jeleníti Konstantinápolyból: Az imént felledeztet összeesküvésben benne volt Ignatieff tábornok keze is. — O Jussuff Izzedin mellett kardoskodik, körül azt tételezi fel, hogy ép oly hajlékony eszköz lesz kezeiben, mint Abdul Aziz. — Mióta Ignatieff visszatért, ismét felállítá régi magán rendőrségét, melynek tagjai egyszersmind agents provocatörökül szolgálnak.

Zágráb, okt. 25. Az egyetemi tanulók tervezett gyűlése — az egyetemhez intézendő körlevél tárggyában — betiltatott.

Bécs, okt. 15. A porta a hat heti fegyverszünetet elfogadta minden további feltétel nélkül, de az autonomia és a garantált kérdésnek vitatásába most nem bocsátkozik.

Belgrád, okt. 25. A szerb kormány hajlandó most ráállani a hatheti fegyverszünetre.

Nis, okt. 24. Ma a győztes török csapatok tíz órai makacs harcok után bevették Djunist. A legtöbb sáncz a Djunis-patak mentén a törökök hatalmába került. A Morava homlokzaton ágyuharc volt. Időközben eső esik.

Konstantinápoly, okt. 25. Az „Agence Havas” jelenti: A porta, úgy látszik, hajlandó a hat heti fegyverszünetet elfogadni oly feltételek alatt, hogy az szükség esetén meghosszabbíthatik még hat hétre vagy két hónapra; remélik, hogy ez alapon létrejön az egyetértés.

Ignatieff orosz nagykövet az ünnepélyes kihallgatás után még magánkihallgatást vesz a szultánnal.

A előfordult elfogatások dacára a nyugalom Konstantinápolyban sohasem zavartatott meg. — Három örmény lapot megszüntettek, szerkesztőiket pedig, hamis hírek terjesztése miatt letartóztattak.

Tiflis, okt. 25. Az ottomán konsult és nejeft f. hó 23-án meggyilkolták.

Bécs, okt. 25. A „N. Fr. Pr.”-nek jelentik Paskanyból: Hétfőn ismét 400 kozák és kaukasszi cserkesz utazott itt át. Ez utóbbiak óriási yataganokat viselnek, külső mellzsebeikből pisztolyok és török csillogtak. Jobbára igen harcias alakok, de vannak köztük patriarchalis ázsiai typosok és fehérszakállú agasztások is. Legközelebb ágyukat fognak itt átszállítani.

Szt.-Pétervár, okt. 25. A Czarevics egyelőre Livádiában marad. Az udvarokhoz tervezett látogatás elmarad, ehelyett kilátásba van véve, hogy a trónörökös meglátogatja a hadsereget, ha az a határon felvonul.

Berlin, okt. 25. A „Pol. Corr.” jelenti Ragusából: Megbízható jelentés szerint hírlík, hogy a montenegrói Bojanobrdoból lövöldözik Mukhtar pasa posztóját, ki Trebinjétől, a grancerevoi hid szétrombolása folytán ismét el van vágva. — Boszniaiból azon határozott hír érkezett, hogy Despotovics felkelő vezér elfoglalta Petrovac török városát.

A budapesti egyetemi fiatalság

és a keleti kérdés.

Budapest, 1876. okt. 25.

Tegnap táviratom tudatta már, hogy milyen sajnós dolgok fejlődtek ki az egyetemi fiatalság által tervezett demonstrációból. Im a részletek:

Miután a rendőrség főnöke: Thaisz Elek ma d. e. kijelentette az ifjuság küldötteinek, hogy sem a mára tervezett közgyűlést, sem a holnap fáklyászenét nem engedí meg; s miután mind a két egyetem rektora is a felleltáblán hatalmasan megtiltotta a tüntetést: előre látható volt, hogy nem minden zaj és baj nélkül lesz be fejezve a dolog.

Az ifjuság ugyanis Thaisz rendelete ellen a belügyminiszterhez appellált s d. u. 5 órakor egy küldöttség kereste fel Tiszát, ki határozottan kijelentette, hogy rosszalja az egész demonstrációt s nem téri, hogy a kormány helyett az ifjuság csinálja a külpolitikát és a Szerbiáéhoz hasonló állapotokat teremtsen.

A küldöttség, Tiszának e kijelentésével, a Szabadi-kávéháza ment, hol már mint egy 2000 egyetemi polgár várta, mialatt a „Korlát” a rendőrség elzárva tartá. A mint a küldöttek az ifjuságnak bejelenték a miniszterelnök nyilatkozatát: roppant izgatótság vett erőt a tömegben, mely többek indítványára csakhamar Jókait kereste föl.

Jókai háza elé érkezvén a tömeg, Jókai kijelentette, hogy ő sem helyesli a demonstrációt, mire az ifjuság „Abczug Jókai!” kiabálások között a Komló-kert elé vonult, mi közben a tömeg természetesen az ifjuságon kívül

más elemekkel is, legalább is 5—6 ezerre, felszaporodott.

A Komló előtt, hol nagyszámu gyalog és lovas rendőr foglalt állást, csakhamar összekocznásra került a sor a tömeg és az ifjuság között, minek következtében több elfogatás is történt s a lovas rendőrség többször a tömeg közé vágatott. Mint állítják, többen sérülést is szenvedtek; de ez még nincs konstaltálva.

A büntető codex.

A jogügyi bizottság október 25-én ismét hozzákezdett a büntető törvényjavaslat tárgyalásához. A 24—26. §-oknál, melyek a szabadságbüntetés-nemek mértékét állapítják meg, Choria mindenik nemől a minimum leszállítását hozza javaslatba. — Teleszky csak elvileg véli most megállapítandónak, hogy maximum s minimum is lesz, azok meghatározása azonban későbbre volna halasztandó. — Szilágyi csak a minimum megállapítását tartja elhalasztandónak. A bizottság ez értelemben határoz. A fegyházbüntetés maximumát Szilágyi 15 évről 20-ra kívánja emeltetni — Csemegi államtitkár felszólalására a szabadság büntetés-nemek maximuma változatlanul megtartatik. A 28-ik §-nál, mely szerint a büntetésfizeték az illető bíróság területén levő közkórház vagy szegényalap javára fordítandók, Pauler előadó indítványára elfogadtatott a rabsegélyző-egylet azon indítványára, hogy e pénzek javítóházakra s büntetéseket kiállott szegény fegyenekzek segélyezésére fordíttassanak.

A szabadságbüntetés-nemek végrehajtását szabályozó 29—40 §-okat a bizottság minden érdemleges módosítás nélkül elfogadta.

A 41-ik §-nál, mely szerint „a fogházra ítéltek munkára csak akkor kényszeríthetők, ha az állam által élelmezettek”. Szilágyi indítványára elvileg kimondatott a munkakényszer, mely alól a bíróság csak kivételesen adhat fölmentést.

A 42-ik §-ba Pauler előadó indítványára felvetetett, hogy a fogházra ítél fiatal egyének nem „dologházba”, hanem „fiatal büntetők számára felállítandó javítóházakba” szállíthatók.

Ezzel az ülés véget ért.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” szerint Németország szavazata döntő súlylyal bír az európai néposalad tanácsában. S épp e miatt panaszkodik Franciaország. Nem, mintha irigyelné Németország vezér-szerpét, hanem azért, hogy Németország nem használja fel európai tulsúlyát, és döntő szavazatát még mindig vonakodik világrészünk békéje érdekében az urnába vetni. Minden jel azonban arra mutat, hogy Berlinből olyatén üzenetek járnak Pétervárra, melyek nem csekély mérvben hűthetők le a neki vadult muszka fantáziát. Mert ha egyszer Németország határozottan kijelenti Pétervárról, hogy semmi körülmény közt sem lép ki semlegességből, egyetlen orosz katona is alig fog, legalább hivatalos uniformisban átépni a Pruthon. S ha valami, úgy e tekintetben, hogy Németország e nyilatkozat kijelentésével késik, alapos a panasz, mert e kijelentés a nélkül, hogy Németországot háborúba keverhetné, nagy szolgálatot tenne nemcsak a béke, hanem Németország érdekeinek is.

A „Pesti Napló” közli, hogy a konstantinápolyi és boszniai összeesküvés híre hozta a távir. A távolból lehetetlen megmondani, hogy mennyire alaposak e hírek. De az irányzat constatálható. S ez abból áll, hogy úgy tűntetessenek fel a törökországi állapotok, hogy az európai hatalmak tetteles közbelépése indokoltassék, napról-napra regisztrálja a keleten történendők; de még annak hírére sem említhetné fel, hogy monarchiánk erélyes cselekvésre készül. De lemondhatunk-e ennek reményéről? Lelkiismeretünk azt sugja, hogy nem szabad lemondanunk. Inkább azt hiszi, hogy valamely nagy bölcsességet rejt taktikánk, mely a döntő pillanatban meglepi a bámuló Európát.

A „Hon” azon véleményben van, hogy ha Oroszország nem csak reformokat kívívni akarna az aldunai tarományok számára, hanem török tartományokból orosz tartományokat alakítani, akkor ez már a mi ügyünk is lenne; és egész Európa ügye. Nem Angliágyapot vásárljáról lenne akkor szó, hanem a continens alkotmányos szabadságának aerájáról. Akkor talán nem maradnánk magunkban: mi magyarok. Ha senki más, a monarchia másik fele bizonyosan felismerő a saját ügyét a mi ügyünkben. Mert ha ez esetben is magunkra hagyatnánk, az nem fogna megtörténni, hogy kiirtanak bennünket, mert annál már tapasztaltabb a magyar nemzet, hogy agyonveresse magát, hanem meg fogna történni az, hogy az autoeratiára hajlandó elemek kivénnek a kezünkben itt a vezetést, s majd adnak szabadságot annyit, hogy egyik sem fog a másikra irigykedhetni. Hanem azzal aztán Európa egész continensére nézve is ágyi minden szabadságnak! Ezt féli,

nem a panszlavizmust, ez ellen védekezés politikánk irányeszméje s nem a szláv keresztények rabigába hajtása.

Bukuresti szemle.

A Romanulu előre bocsátván a feletti panaszt, hogy a közönség szünet nélkül zaklatja, hogy mondaná meg: lesz-e háború, vagy nem lesz, ezeket írja oct. 20-iki számában.

Ez a kérdés részben helytelen, részben ildomtalan. Nincs a világban ember, a ki megtudná most mondani egész határozottsággal, hogy lesz-e avagy nem lesz háború? Nem tudná ezt határozottan megmondani sem Oroszország sem kormány, sem Ausztia, sem kormány, sem a fényes porta, sem kormány. Hogy mondhatná meg egy egyszerű lap azt, a mit Európa egyetlen kabinete sem képes ma megmondani. Szerkesztettek békefeltételeket és átadták a hatalmak a török kormányának. Ez, maig sem nem fogadta el, sem vissza nem utasította határozottan; nem fogadta el a belmogalom miatti félelmében és nem utasította vissza kultamadás miatti félelmében. Ilyen helyzet között bizony nem tudhatja sem Oroszország, sem Ausztia, ha háború lesz-e, avagy béke. — Csakis annyit mondhatunk, hogy nézetünk szerint 70 % esélyünk van a háborúra és csak 30 % a békére.

Ezen arány, szerintünk, Angliamagatartásának megváltozásából származott, Törökország irányában. Azonban nem vetjük el a béke lehetőségét sem. Ennek érdekében fáradoz a hatalmak többsége s ha Németország nyíltabban szólna a béke érdekében, akkor az esélyek aránya a béke részére dőlné. De ha háború lesz vajon bele megyünk-e mi is, avagy nem? Kik szövetségeseink, kik támogatnak? Nem hisszük, hogy akárcik képes lenne erre a kérdésre is egész határozottan felelni. Belemegyünk-e, avagy nem, a háborúba, ez azon előnyöktől függ, hogy bele menjünk-e avagy ne? és ezen előnyt csak akkor látandjuk, midőn a helyzet világosb leendő s ez idő már nincs messze. — Azt teendjük, a mit nemzeti méltóságunk s jövő érdekünk fog diktálni. Azonban okatlan kalandokra sohase vetemedünk, jól megmérlegelendjük erőnket.

Szóval: teljesítendjük hazánk iránti kötelemünket, hetykeség és gyengeség nélkül, azt tettek mindig öseink, kik számunkra ezt a hazát megtartották a századok viharai között. Azon kedves, de kényes helyzetben vagyunk, hogy szövetségeseink ojahtanak mind azok, a kikkel együtt ölni szeretjük. De belemehetünk-e vakon, érdekeink megfontolása nélkül? Már megmondottuk és ismételtük, a leghatározottabban: nincsenek előlegezett előnyeink, sem e pecziális győngeségeink: azokkal fogunk szövetezni, kik konzerválásunkra és a sikerre legtöbb biztosítékot nyújtanak; azok támogatását fogadandjuk el, kik képesek lesznek azt teljesen megadni s ha egyszer megleand a szövetség, akkor mitse fogunk kimélni, hogy becsülettel álljunk meg a szövetségben s magunkat méltóknak mutassuk a támogatásra. De mit tegyünk most? Erre már határozottan mondhatjuk: Készülünk kell gyorsan minden esélyre.

Ha békét kötnek, ez annál jobb. Ez a mi legfőbb óhajunk is. Ha háború leendő, ne lépjenek meg az események. Azon helyzetben vagyunk — így végzi — miszerént határozottan tudjuk, hogy a militia behívása a tartalék mellett alaptalan. Az is alaptalan hír, mintha kötlevelet kötöttek volna nagyszámu Lee-féle löfegyver vásárlására.

E vezércikk sorából világosan kitűnik, hogy ígéret elég tétetik mindenfelől a románoknak, most betelik a román példabeszéd: „Cine dă mai multu”? ki ad többet? Csak ne feledjék román atyáinkfiai ama magyar példabeszédet is: „Az ígéret szép szó, s ha megadják, úgy jó.” Jusson eszükbe a román kormány férfiaknak, hogy az oroszok már 1830-ban bányákat akartak nyitni a Kárpátok völgyében. Sokat mondhatna erről Cămjuniaro, ha most élné. Jusson eszükbe, hogy ki buktatta meg Jassyban és Bukurestben a nemzeti pártot; ki elől szaladtak Golesek és Bretianók a világ minden részébe; ki elől menekült Cezár Boliák Bem táborába.

Ne feledjék különösen azt, hogy ha olyan ígérettel kecsegtettek a Livádiában decurált Bretianok, melynek tárgya a Kárpátokon túl terjedne, ez az ígéret minden körülmények között n a g y s z ó leendő, míg azt a földet Ungáriának nevezik.

A francia munkások és munkásnők

országos congressusa.

Páris, oct. 22-én

(Vége)

Szándékom ellenére, hosszasabban időztem a programm eddigelé érintett tárgyainál, mint akartam volna s azért a következőkben csak rövideden fogom még azt összefoglalni, a mi a francia munkások országos congressusán szönyegre került.

Franciaországban az iparosok s munkások ügybajainak elintézésére két intézmény van: les chambres syndicales, les prud' homes; az előbbi egy munkásosztály kamara-féle, az utóbbi pedig egy ipari bíróságnak felel meg. E

két intézmény régi időktől gyva létezik már, ennél fogva természetes, misztint a társadalmi viszonyok gyökeres változta átalakulása folytán sok tekintetben elavultá már azon rendeletek, törvények, melyeken ezé intézmény hatásköre alapszik.

Ezek reformálásának sikségességét belátta a miniszterium is s azerre vonatkozó javaslatot el is készítette már minthogy ennek tartalma a lapokban már kölvé lön, a congressus tagjai sok tekintetből megtámadták, persze jobban elfoglalt álláspitjukból.

Legnagyobb élónkségeltett a cooperatio társulatok alakítása éljából folytatott eszmecserre s discussio. Ez eberék legnagyobb része a capitalist tekintet hals ellenségének, mint a mely szerintők a munkásosztály összes létező bajainak egyedüli kúrrását képezi; a capitalistnak osztályukat sujt elviselhetlen befolyását cooperatio társulato lényeges alkotó elemei következők volnának a részvényesek személyes közremunkálkodása a tőke oszthatlansága, dividendának a teljesett munka-arányhoz való alkalmazása, a bevetett tőke után munka nélküli jövedelemhuznak szigorú kizárása.

Nem tagadhatjuk el, iszerint a capitalist s munka közötti arány nem olyan, hogy azzal a munkásosztályt megehessen egyáltalában elégedve s az is igaz hogy e capitalist igen sok esetben valódi rabszolgájává teszi a munkát, de ennek ellenében azt is meg kell adni, miszerint a munkásokra nézve ezen mindenesetre kedvezőtlen any a létező társadalmi viszonyokban győkezik s hogy ezen arány lényeges megváltoztása vagy ha úgy tesszik, megjavítása csak létező társadalmi viszonyok teljes fölforgatásán volna lehetséges; e nélkül azt előli nézetem szerint oly hiábavaló kísérlet, aká mint a kör quadraturája.

Ha visszaemlékezünk francziáknak „nemzeti műhelyeire”, e nézetet sak igazolva találjuk. Akkor a nemzeti műhelyek élén álló férfiak kísérletök meg e kötelesség megoldását, most tehetlen szónok vállalkoznak ez inkább nevelés, mint dióséges munkára.

Munkásegyletek alaptására több szabadságot kívánnak. Persze e cizmen szeretnének szabadalmakat nyerni iy tűzhelyek alapítására, melyen a forradani s fölforgató tanok lángjai folyton szittantának, ápolatnának. Oly egyletek alakítását, mek szigorún a törvényen belül akarják védeli a munkás osztály érdekeit, senki sem akadályozza; de ez természetesen nekik nem elég.

Elhatározták továbbá hogy a munkások mindenfelé saját lapokat fognak indítani, érdekeik nyilvános védelmére.

Szóba kerültek még munka idő leszállítása 8 órára, az éjjeli gyámunka megtiltása, fizetésük emelése stb.

Sok szépet és badat beszéltek össze-vissza a tíz napi ülésezése alatt s mindaketőnek — mint már alkalam volt azt kimondani — az a közös baja va, hogy kevés, vagy semmi gyakorlati értékek em bir.

Ha ennek folytán nei is várhatják, hogy mindaz, mit a 214 szónokelmondott, valaha érvényesíttessék, vigasztaltíttják magukat azzal, hogy kibeszélhetők egymással közös bajukat s közöttük egymással ábrándjaikat.

Az utolsó ülésen mé elhatározták, a jövő évben Lyonban megtartni a francia munkások országos congressusát.

Egy nagy érdemet régis kivívtak maguknak s ez az, hogy péásan, csendesen s nyugodtan viselték maguk s nem engedték magukat elkeseredettségben törvénytörtő tüntetésekre ragadtatni, nncsak a tíz napi ülések alatt, de még az ez követő banquete-n sem; pedig ilyen is volt sennek rendezése alkalmával a citoyen-ek meputatták, hogy udvariasak is tudnak lenni a citoyenne-ek irányában, a menyiben elhatárták, hogy ezek a banquete-n hason adagú kek s italok fejében csak felit fogják fizetni a érteik által fizetendő árnak.

Akár dupla porczi is ehettek vagy ihattak aztán a citoyennek.

br. d' Any Sándor.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Nemzeti színház. Szegfi Mór ur, a „Senki lánya” szerzője, a „Pesti Napló” egyik közelebbi számában a következő furcsa interpellatiót intézte hozzám, mint e lapok szini tudósítója hoz:

„A „Kelet” mult zerdai számában, a „Senki lánya” c. népszínműről többek között azt állítja, hogy kev benne a népiesség és eredetiség. Tisztelettel ölkérem tehát nevezett lap szini tudósítóját sziveskedjék kimutatni akár azt az alakot, akár azt a jelenetet vagy bár csak egyes forlatot, mely a „Senki lányában” nem népies vagy nem eredeti, ha egyébrt nem: legalább két fogalom bővebb megvilágítása végett. Szegfi Mór.”

Mielőtt ez interpellatióra felelnék, előre kell bocsátanom két dolgot.

Az egyik az, hogy sem kedvem ninc,

sem e lap ez idő szerint fontosabb dolgokkal sokszorosan igényl vett szűk tere nem enged meg, hogy ént Szegfi ur szép szavára hosszas dramaturgiai fejtegetésbe bocsátkozzam. Ez, meg nagy elfalatságom volt oka annak is, hogy eddig Szegfi ur kívánságának nem tehettem eleget.

A másik dolgot, mit előre kell bocsátanom, az, hogy legalább is furcsának tartom, — jellemzőbb kifejezés nem akarok használni, — ha valamely mű szerzője annak utána, hogy a fölött a kritika mondta verdiktjét, mégis azt követeli, hogy át sziveskedjék még egyszer elmondani az a bírálatot. Ez, kérem, különösen politika-naplappal szemben, melynek teret annyi minden veszi igénybe, legalább is méltánytalan kitélés. Különben is, a jelen esetben annyival furcsább — még mindig a legszelidebb kifejezés használatom — Szegfi ur kívánsága, mer hát arra, amit interpellációjában tölem kérez, már megfelelttem e lapok 238. számába adott bírálatomban, arra pedig nem lehetett elkészílni, hogy a „Senki lánya” szerzője a egzekutivlegesebb fogalmakkal és kifejezésekkel se legyen tisztában.

Nó, de azt mondja az írás: „Menjetelek és tanítások minen népeket.” Remélem, Szegfi ur jó keresztén s így tudja, miféle „írás” mondja ezt. Megy hát én is és felelek Szegfi ur kérdéseire.

Azt kívánja Szegfi ur, először is, hogy mutassam ki akár az alakot, akár azt a jelenetet vagy bárcsak egyes fordulatot, mely a „Senki lányá”-n nem népies.

Erre én nagyon egyszerűen megfelelek, még pedig ez időzettel saját bírálatomból, melyben erre vonatkozólag szóról szóra ez áll:

„Legnagyobb hibája az, (a „Senki lányá”-nak) hogy jó formán hiányzik belőle a jellemzően népies leírás; van ugyan benne egy csomó népies, vagis inkább közönséges szólam és kifejezés; z alakok mind népiöltözékben jelennek meg De sem nyelvezetében, sem főleg alakjainak cselekvés- és gondolkodás-módjában nincs meg az, a mi egyedül a magyar nép alakját jellemzi, a mi tehát elárulná, hogy meghansitalan magyar népalorokkal állunk szemben.”

Nó, ez ugy hiszem, elég érthetően és magyarul volt mondva. Még pedig, miután a tétel egész általánosságban szólt: következőleg a „Senki lányá”-nak minden alakjára, minden jelenetéről (s minden „fordulatára” (sic!) vonatkozott Azonban természetesen csak annyiban, a meniben én magam előre nem bocsátottam, hogy a „Senki lányá”-ban jó formán nincs népie elem.”

Mert ebbenlismertem, — de máskülönben is, — hogy igenis van népies elem Szegfi ur „népszimvében”, de csak — a közönséges (pórias)kifejezésekben és az öltözékben, melybe szerb alakjait öltözteti.

Ámde, ez még édes-kövés, csaknem semmi, vagy legalább is csak olyan külsőség,olyan elégtelen valami mi még magában, nem sütheti rá valamelydarabba a „magyar népszimvé” bélyegét. E csak magyar népies öltözék, meg pórias nyelvezet kell hozzá: akkor legokosabb lenne evenni valamely német u. n. népdramát, „Volsztück”-öt; le kellene fordítani, alakjait lobós ingjába, meg puslikba bújtatni s kész lenne az „eredeti magyar népszimvé.”

Nem csakilyes külsőség kell tehát ide, a mi persze nek akarja azt jelenteni, hogy a magyar népies elemnek, népszimvében, a népies nyelv öltözék is ne képezze kiegészítő alkatrészét.

De nem lpezi, nem képezheti a lényegét, nem adja rissa, egymágra azt, a mi a magyar népéiben praegnansan jellemző, a költőileg felfogó és visszaadott magyar népiéletnek azt miten más néptől megkülönböztető individualitást.

Ez pedig, legpraegnansabban nyilvánul minden népnek; így a magyaroknak is, cselekvés- és gondolkodás-módjában. Itt, ebben kell a népszimvé alkjainak magyaroknak és népieseknek lenni, mert másképp elvesznek az általános emberen; s az ilyen általános vonásokkal festett akokkal megnépesített szimvé lehet máskülönben igen jó dráma, de nem magyar népszimvé.

Ugy hiszem, — s remélem, erre nézve Szegfi ur is osztkodik felfogásban — nem lehet feladatom, „magyar népies”-nek pozitív és kimerítő definitját adnom. S ugy sem volna ennek praktiki jelentősége épen ugy, mint nincs — legalbb praktikus jelentősége nincs, — a tragedia vagy comedia elméleti fogalom-határozatárk. Ha a költő nem merített a castali forrásból: bizony, hiában tanulja be s tudja azt a cetrinár definitiót, azért még sem lesz belőleShakspeare, de még — Szegfi sem.

S épen e a magyar népies elemet nem találta meg éna „Senki lányá”-ban épen ugy, mint nem találta föl sem a bíráló-bizottság, sem a kolozsvári lapok többi szini recensensei.

De, ugy eszem ki az interpellációból,

Szegfi ur azt szeretné, hogy művének egyes alakjait s egész meséjét töviről hegyire analýzáljam s ugy mutassam ki annak a hiányát, mit magyar népies elemnek neveztem.

Ezt, ugyan, mint nem létezőt, így kissé nehéz kimutatni, mert a mi nem existál, azt lehetetlen demonstrálni legfennebb negatív alakban, ezt pedig én már bírálatomban meg tettem.

Mindamellett szolgállok egy kis részletezéssel is.

Ott van p. o. mindjárt Kajátó Sámson a boltos zsidó, ki a műnek újszólva főalakja, a mesének főmotora.

Nó, már kérem, hogy ebben egy szó magyar népies sincs sem öltözékében, sem nyelvében, sem cselekvés- és gondolkodás-módjában: ezt, remélem, Sz. ur is el fogja ismerni. Egy falusi boltos zsidó, ki megszorult pénz dolgában s mi után Dankostól a jómódu paraszt gazdától nem kap kölcsön pénzt, egy kis kiházasítási üzletre adja a fejét — a já miskolci kiházasító-egylet; — egy, a legpiszkosabb üzörás hajlammal saturált falusi zsidó, a ki a percentum úgy magyarázza, hogy az az, mint mikor a birkáról a szőrrel együtt a bőrt is lehúzzák; ez a különös vegyülete a lelkiismeretlenség fufangosságának és a cretin együgyűségének, a ki, mikor Andristól megkapja az ellopottnak vélt 2000 frtot, daczára, hogy a pénztört lanyúzná adása börtét is: mégis mint egy talpig becsületes ember, visszaadja azt Dankosnak egy indokolatlan és szükségtelen hazugság kíséretében s még az alku szerint ugys öt megillető 800 fitot sem tartja vissza: — egy ilyen alak, kérem szépen, nehezen lehet magyar és jellemzően népies.

Vagy ott van Andris: egy haszontalan paraszt siheder, ki egy egészen jelentéktelen összekocozás, újszólva sem miség, alig egy szó miatt otthagyja kedvesét, nemcsak, de állítólagos bujában leiszsa magát s apját meglopja annak egyetlen szavára, a kit nem szeret s anélkül, hogy legalább megkördézné Ötölt, hogy miért kell neki az a „sok sok” pénz, amihez aztán még azt a birká együgyűséget is hozzácsatolja, hogy a mikor Kajátónak egész félkegyelműen rökön megvalja, hogy a pénzt ő lopta el atyjától, még oda is adja a lopott pénzt a zsidónak: — egy ilyen gyáva, semmiházi, félszű siheder, — ez, kérem, ismét nem lehet a magyar nép életéből vett alak. Vagy legalább is nem lehet olyan, a kit egy népszimvé-költőnek szabad volna a magyar népalak ként feldolgozni és bemutatni, mert költészetben általában s így magyar népszimvében is nem a mindennapi élet anomáliáit, nem a durva létező abszurditásait, hanem általános emberit vagy általános és eszményített nemzetit kell és szabad a költőnek felölelnie; s ha a rosztat festi is: legyen az költő. Már pedig, hogy az Andrishoz hasonló együgyű kicsinyes tolvaj nem költőileg felfogott alak, daczára annak, hogy talán existált valaha: ez olyan szentigaz, mint hogy a lopás sem nem költői, sem nem eszményi, sem nem nemzeti vonás.

És így tovább a többi alakok is, kiket azonban, — befogja látni Sz. ur is, — nem bonczolhatok apróról apróra, egyszerűen azért, mert nincs sem terem, sem időm. De ha Sz. ur fáradságot vesz magának s egész elfogulatlansággal, majom-szeretettel nélkül átolvassa még egyszer művét: biztosítom, hogy el fogja ismerni, miszerint művéből „jóformán hiányzik a jellemzően magyar népies elem.”

Hátra volna még az interpellatio másik ágára feltennem: t. i. hogy mi nem eredeti a „Senki lányá”-ban.

E tekintetben sem tehetek okosabbat, mint hogy recensiómra utalom szerzőt. S remélem, megenged, ha nem reprodukálom itt, — amit ez irányban referándamban állítottam, annyival is inkább, mert ott azt is megemondtam, mely népszimvé-művekből vette — itt sem akarok erősebb kifejezést használni, — Szegfi ur remisenccitait.

Végül nem akarom Sz. urat megsérteni azzal, hogy megmagyarázzam neki: mi az az eredetiség, színdarabban, vagy amint ő formálázza: hogy megvilágítsam e fogalmat; mert fölteszem Sz. úrról, hogy már fölemelkedett e fogalom megértésének nívaujára, ámbár interpellációjá meg „eredeti” népszimvé e föltevés ellen protestálni látszanak.

S. A.

Nemzeti színház. Neszedva Anna k. a. budapesti diadalmas vendégszerelése után, tegnap lépett föl először ismét színházunkban a „Traviata”-ban. A közönség igen szívélyesen és hosszú tapsal fogadta hazatért kedvencét, kinek lábaihoz első megjelenésekkor egy szép bouquet is hullott egyike páholyból. Ami az előadást illeti: a címszerető N. A. k. a. ahöz képest, hogy nem tartozik szoros szerepköréhez, elég szépen énekelte, finomsággal, jellemző játékkal kíséretében. Caravatti ur az öreg Germont-t énekelte akkora sikerrel, oly szép, tiszta intonálással, oly érczes hangon, amint még egy szerepét sem minálunk. Különösen a II. felvonásbeli vég-árlát olyan szépen adta elő, hogy

már nagyon régen nem hallottuk a kolozsvári színpadon. A közönség már az első strophá után zajosan megtapsolta, felvonás végével pedig többször kihívta. A többi szereplők között Szabó Imre (Alfred) ur ma egy kissé jobban hangjánál volt. Az egész előadás pedig egyike volt a jobbakkal, egy-két jelentéktlenebb részletet, — a karokra vonatkozólag — leszámítva.

A Kisfaludy-Társaság okt. 25-iki ülése következő sorrendet tartatott meg: Greguss Ágost Abafi Lajosnak „A halhatatlanság eszméje a népköltészetben” című értekezését olvasta föl. Értekezés szerint a halhatatlanság eszméjének népköltészetünkben leggyakoribb kifejezői az eltemetett szerelmesek sírhalmain ki-növé virágok, melyek az elhunytaknak továbbélését szimbolizálják. Befejezésül a népköltészetnek fontosságáról emlékszik meg.

Szász Károly Beothy Zsigmond „Emelkedjünk s Fejes István „Két sir” című versét olvasta föl, Zichy Antal pedig az általa fordított Lessing Nátán-jának a „három gyűrűről” szóló allegoriáját. A felolvasások tetszéssel fogadták. — Végül Greguss Ágost titkárt tett jelentést a folyó ügyekről, melyek közül felemlítjük, hogy Tomori Ferencnek „Wallenstein trilogiája” fordítását sem Lévay József, sem Szigligeti nem tartja kiadhatónak, minthogy azzal az irodalom épen semmit sem nyerne; továbbá jelenti titkárt, hogy Szász Károly a neki bírálasra kiadott „Szerelmes Vándor” című Győri Vilmos által fordított, Shakspear-i szonettek feltételül, asztintén általa bírált, s Zichy Antal által fordított „Nátán” (Lessingtől) azon esetre, ha fordító pár csekélyebb hibát helyre hozand, szintén ajánlja kiadásra. — Ezután zárt ülés tartatott.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott **Budapestben**, oct. 27. 10 ó. — p. Értkezett oct. 27. 11 ó. — p.

Ignatieff a szultántól egyszerűen csak hat heti fegyverszünetet kért, azonban a tartományi reformok iránti garantiákról hallgatott. A szultán hat hónapi fegyverszünetet ajánlt, mire Ignatieff kijelenté, hogy e választ közli urával. A hatalmak követel szombatira utasítást vettek magukatartása iránt, mert a szultán akkor fogadja Ignatieffet a császár választát átvéendő. E szerint Németország, Olaszország követeli az orosz propositió támogatására. Anglia, Franciaország és monarchiánk követel pedig a közönsös magatartásra utasítottak, mely szerint csak a béke föntartására törekedjenek.

Szerbia a hatalmak interventióját kérte, mert helyzete tarthatatlan.

A törökök megkerülték Deligrádot s nyomulnak Kragujeváznak előre. Bismarck lapjának a „Norddeutsche Allgemeine”-nak távirják Pétervárról, hogy nincs mozgósítás, csoportosítás, sőt a tartalékosok és szabadságosok be sem hivattak.

Az angolok csapatokat küldtek Maltába.

Szerbia az Oroszország által ajánlatba hozott kikötések mellett kész a hat heti fegyverszünetre.

Az osztrák nemzeti bank 4 tagu bizottsága tárgyalja az osztrák magyar kormány tervét a bankalapításra vonatkozólag.

A török konszulkan adandó fáklyásmenettel érdekében megindult mozgalom lecsillapult.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. okt. 27.

A vallás- és közoktatásügyi m. kr. miniszter Wertheimer Edét a világtörténetből kolozsvári egyetemi magántanárá lett képesítése folytán ezen minőségben megerősítette.

Dr. Bylandt-Rheidt és a conservativok. Nem gondoltuk volna, hogy a közös hadügyminiszter ur sem szenvedheti a conservativokat s irtó háborút izen ellenük a hadseregben. Pedig ugy van, mert maga az „Ébredés” írja, hogy a hadügy-miniszter ur eltiltotta a közös hadseregi tisztelnek, a századostól lefelé, a monokli viselését. Miután pedig a conservativok legjellemzőbb, mondhatni egyetlen ismertető jele az, hogy csipetűt viselnek, látni való, hogy a hadügyminiszter ur a conservativ elemtől epurálni akarja a hadsereget. E rendelet, valószínűleg, a küszöbön álló mozgósítással áll kapcsolatban.

Biró András, a décsi polgári iskola igazgató-tanára, f. hó 14-én tartotta esküvőjét Gibbon Ida kisasszonnyal. Az egyházi szertartást Nagy Péter püspök ő maga végezte. Boldogságot kívánunk az új párnak!

Annak az öngyilkosnak, kiről lapunk tegnapi számában megemlékeztünk, — mint a rendőri nyomozatból kiderült, — Olti József a neve, aranyoszéki sz.-mihályfalvi s asztalossegéd volt. Szerdán érkezett Budapestről városunkba. Öngyilkosságának oka még mind ismeretlen.

A sajtóhiba és nyomdaveréség. e szerkesztési sorvasztó betegség, lapunk tegnapi számát is megviselte. A szerkesztői név

ugyanis egy a nyílttérben megjelent czikk alá tette, holott az ott megjelenő közleményekkel a szerkesztőségnek semmi solidaritása sincs s e rovatot a kiadói hivatal önállóság kezeli. Ezen felül a „Nyílttér” címűtől a csillag is kimaradt, mely figyelemztetné az olvasót, hogy az ily nemű cikkeket kiadói hivatal írja viseli a felelősség terheit. Kérjük a hibákat helyreigazítani venni.

A zene-conservatorium esztőtők, 1876. okt. 29-én d. u. 5 órakor a városi vígadó termében tartandó 1876. évi második rendes hangversenyének műsorozata: I. „Symphonia” (Nr. 2. D-dur) Haydn-tól; előadja a zenekar. II. 1.) „A tengerparton”, 2.) „Az én tanyám”, dalok Schubert-től; éneklő Czifják Albert ur. III. „Magyar táncok”, zongorára, 4 kézzre, Brahms-tól; előadja Korbuly Clementine és Korbuly Ilka kisasszonyok. IV. „Aire militaire”, Prum Ferencz-től; hegedűn előadja Kürthy Béla ur. V. 1.) „Pokoli bosszu és szíven”, 2.) „Oh ne reszkess kedves fiam”; Mozart „Varázssip” dalműveiből; angol szöveg-gel éneklő Prohátzky Ágnes kisasszony, a Zene-Conservatorium növendéke. VI. „Szentivá-éji álom”-ábránd, Mendelssohn-féle motívumokra, Sidney Smith-től; zongorán előadja Dobál Ilka kisasszony. A hangversenyt igazgatja Jacoby Jakab zeneigazgató.

Szász-szerb szabadsághős. A „Hermannstädter Zeitung” a következő humoros napi hirt hozza: Kóhalmi-nak is jutott a nagy szerencséből, hogy a nagy szerb orr- és fül-nyeső kultúr harcosok sorába egy harcost állítsd ki. Egy kóhalmi illetőségű, körlevéllel üldözött egyéniség: Grosz Gyula, a budapesti és a bécsi rendőrségtől diplomát nyert gazember, ki az által, hogy egyszerűen kiszökik minden fogdából, Deanuhoz küzdötte fel magát s mintaképe lehet minden ily nagy ratörőnek, ir az ő becsületes, tisztelőre méltó, itt élő rokonainak, Deligrádból, s elbeszéli, hogy ő a szerb lovasságnál szolgálatba állott s Csernajeff és más szurkos marku kebelrokonai alatt nagyon jó egészségnek örvend. Hogy e szász-szerb szabadsághős egyszersmind nem a szász „Zasztava”-nak titkos eredeti levelezője-e, nem írta rokonainak. Az minden esetre szép tőle, hogy kulturharci rokonszen-vét ez alkalommal nem hazafiainak zsebére irányozza, hanem arval kebelrokonait boldogítja vele. A szabadsághős címet teljes mértékben megérdemli, mert ily egyéniségek csak Dél-Szláviában járhatnak „szabadon”, itt nálunk becsukják az ily hősöket.

Hymen. Csiki Ferencz, maros-zéki, galambfalvi fiatal földbirtokos közelebb-ről jegyezte el a bájos Korbuly Ilkát Kolozsvárról. Áldás frigyökre!

A király értesülvén arról, hogy Kis-Kartalán, Podmaniczky Géza báró birtokán gőzekével szántási verseny tartatik, Nopcsa bárót megbizta, hogy személyesen győződjék meg a szántás eredményéről, s arról neki jelentést tegyen. Nopcsa báró a versenyen jelen volt, s mint a Podmaniczky család vendége, megizlelte a híres magyar turkesztáni dinnyét, melyet Fehér Miklós földbirtokos honosított meg és nagyban termeszt. A báró ur a verseny eredményét előadta, de egyuttal bemutatta a kitűnő és izletes turkesztáni dinnyét, mire a király meghagyta, hogy a jövőben a királyi udvar asztalára mindig a magyar turkesztáni dinnyéből szolgáljanak fel.

Az írók és művészek társasága intézkedést tett, hogy a kerepesi temetőben nyugvó írók és művészek sírjai, melyek nincsenek megjelölve, a legegyszerűbb módon bár, de emlékeztető jelt nyerjenek. Halottak napjára kicsinosítja Sárogy Gyula, Réthi Mihály és Remellay sírhalmait.

Gyilkosság Aradon. Egyik közelebbi reggel egy gyümölcsárus-nót fasátorában vérben elterülve és halva találtak. A pénzese fiók is üres volt. Mindössze annyi jutott tudomásra, hogy a meggyilkolt asszonynak kedvese volt, kivel a nyáron összeveszett, és azóta rossz viszonyban éltek.

Két merész lopás történt nem rég Nagy-Sinken. Az ottani kölcsön-egylet általános becsülésben álló pénztárnoka, egy este hazajött, levetkőzött, s nadrágát, melyben a Wertheim-székény kulcsai voltak, maga mellé egy székre tette, s elaludt. Másnap reggel fölébredvén, látja, hogy nadrága eltűnt, erre a másik szobába futott a hol a Wertheim-székény állott, azt nyitva találta s a 3,000 frt tartalma eltűnt. Más csomagban is volt 3000 frt, de azt a tolvaj nem vette észre a sötétben. A nadrágot meg az udvar közepén találták. A pénztárnok jó módu emberszívvel megfogja téríteni a veszteséget. A másik ehez hasonló eset, szintén N.-Sinken egy házaz párral történt. Ejjel ugyanis a házasszonyt valami zörög ébresztette fel, s mondta férjének, hogy üzze ki a macskát, nem gondolván, hogy két lábú macska kotnyeleskedik, de a férj a más oldalra fektet s megint elaludt. Mikor fölébredtek látták, hogy a székény fel volt törve s az 1500 frt. mely abban volt, eltűnt.

Vasúti gyilkosság. Meis. A belga rendőrgyöngyök, ki T-Kint-et Angolországban Brüsszelbe hozta, októb. 21-én megöltetett. A Genf felé vivő vasúton egy Oblám nevű gyl-

kost kísért, ki óráre rontott s szívébe egy tört döfött, s ezután a kocsi kiugrott, daczára annak, hogy a vonat a legsebesebben haladott. A belga-rendőrség nagy tevékenységet fejt ki, hogy a gyilkost kézrekerítse.

A diplomácia Budapestben van ismét. Novikov, a bécsi orosz nagykövet 24-ikén érkezett oda, 26-án jött meg Buchanan az angol nagykövet. A német nagykövet távol van s nem szándékozik ezuttal résztvenni az itt folyó tárgyalásokban.

Francesconi fölött az esküdtiséki tárgyalás legrövidebb idő alatt meg lesz, mivel Francesconi nem tagadja tettét. Még pedig november első felében, valószínűleg 14-kén, mint hogy ez az egyedüli nap, melyre nincs tárgyalás kitűzve.

A földrengés, melyet e hó 21-én a Dunántúl éreztek, Dalmátia több részében hevesen jelentkezett. Horvátországban Kapronczán és Kninben szintén erős földingás volt.

Rémregénybe is beillenék az az epizod, melyet a „Bihar” közelebbi száma beszélt el a Nagyváradon letárgyalt bünességek krónikájából. Nem rég ugyanis előbb halálra, később 20—20 évi börtönrre ítélték két embert, miután önként bevallották, hogy a Berettyó-Ujfaluban történt gyilkosságot ők követelték el. Most az sült ki róluk, hogy pénzért vallottak magokra, minthogy a tulajdonképeni bűnösök 1000—1000 frtot ígértek mindeniknek, s azt is magokra vállalták, hogy családjairól bőven gondoskodnak. A való akkor patlant ki, midőn az elítélteket büntetésük kiálása végett fegyintézetbe akarták szállítani. Az egyik neje ugyanis jelen lévén, keservesen kezdett panaszkodni, „hogy nem adnak azok sem mit, rájuk sem hederitenek” s végre kimondta a valót, a hiteles tanuk egész sorával bizonyítva, hogy az elítéltek a büntett elkövetésekor még csak azon a vidéken sem voltak. Az ajánlatot, mint mondá, csak azért fogadták el, mert nem is képzelték, hogy 3—4 esztendőnél többet kapjanak. A vizsgálatot tehát újra fogják kezdeni.

Kivonat a hivatalos értesítő oct. 24-iki számából.

Szilágyi Mártonnak id. Demeter Sándor és neje elleni ügyében, ez utóbbiaknak 443 frtra becsült keresedi ingatlanai nov. 20-dikán eladatnak.

Benel Ferencnek Kiss Andrásné elleni ügyében, ez utóbbinak 83 forintra becsült kolozsvári ingatlanai november 20-án elfognak adatni.

Ilyés Ferencnek özv. Diósi Andrásné elleni ügyében, ez utóbbinak 756 frtra becsült vistai ingatlanai nov. 27-én eladatnak.

Lászlófi Bogdának Papp Elek elleni ügyében, ez utóbbinak 6925 frt 5 krra becsült bálványos-váraljai ingatlanai nov. 21-kén elárvereztetnek.

Özv. Kabós Károlynének Tibád János elleni ügyében, ez utóbbinak 5794 forintra becsült bethlenfalvi s kadiosfalvi ingatlanai nov. 30-án eladatnak.

Taglicht Samuelnek Keszler Sámuel elleni ügyében, ez utóbbinak 1741 frtra becsült alciznai ingatlanai nov. 23-án elárvereztetnek.

A Szász-dályai ev. egyháznak Stádl Katalin elleni ügyében, ez utóbbinak 983 frtra becsült Szász-keresztúri ingatlanai nov. 18-án el fognak adatni.

Szemeriai Lajosnak Gáspár János elleni ügyében, ez utóbbinak 2787 frt 67½ krra becsült sz.-udvarhelyi ingatlanai nov. 27-én eladatnak.

Póka Jánosnének Damján Péterné elleni ügyében, ez utóbbinak kolozsvári ingatlanokból tulajdonjándorossága nov. 28-án el fog adatni.

Merza Kajetánnak Kálmán István és Samuel elleni ügyében, ez utóbbiaknak kolozsvári ingatlanai nov. 10-én eladatnak.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 27-ik sz.

Kolozsvárt, szombat október 28-án 1876.

OTHELLO

a velencei mór.

Shakspeare szomora játéka.

Kezdeté 7 órakor. Vége fél 10 után.

ISKARIOOTH szomorujátéka a jelmezek és díszlet kiállítás nagy készítése miatt jövő hétre marad.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Oktober 26-án 5% Metaliques 61,70 frt Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 65,45 frt. 1860 iki államkölcsön 10,825 Bankrészevények 8,18 Hitelrészvények 148. — London 124,55 Ezüst 106,75 Cs. kir. arany 5,95. — Napolon'or 996. 100 mark német-tétkü 61,20.

Urbéri kötvények: Magyarországi 73,50 Temesi 73. — Erdélyi 72,25 Horvátországi 84. —

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

Nem hivatalos.

(443)	NOVEMBER 2-dikán	(5-6)
lesz a számbuzása a sorozat húzások kiállítását 1860-ki államsorsjegyeknek, a melyeknek feltételül 300,000, 50,000, 25,000 frt. sat. főnyereményre kell kijelölni, s míg a készlet tart, szolgálunk:		
egy 500 frtos 1860-ki sorozattal kibúzott államsorsjeggyel	1600 frt.	
egy 1860-ki sorozattal kibúzott államsorsjeggyel	350 frt.	
az utóbbinak egy felével	200 frt.	
egy 1860 negyedével	100 frt.	
egy 1860 húszadával	20 frt.	
főnyeremény	húzás	
150,000 frt o. é.	Magyar igervények november 15-én.	
	2 frt 75 kr. bélyeggel együtt.	
Nyitrai és társa, Bécs, Wipplingerstrasse 45, a főtáviróhivatal mellett.		
1876. év novembertől kezdve Kärthnerstrasse 16/a (Im eiserne Hause.)		

(424) (6-104)
Bécs legnagyobb és legjobb híró
vasbutor-gyára
Reichhard és társa
BÉCSBEN,
III. Marxergasse 17.
Ajánlja magát izléses kivitelű gyártmányai pontos szállítására. Képes mintalapok kívánatra ingyen.

(24) (31-36)
A hamisítás ellen határozottan szavatol.
Dr. Popp J. G.
cs. k. udv. fogorvos, Bécs, Bognergasse 2. sz.
26 éven át kipróbált

Anatherin-készítményei
Odvas fogak betöltésére
nincs hathatósabb és jobb szer, mint fog-piombegye, melyet minden ember könnyen és legesélyesebb fájdalom nélkül az odvas fogat kitöltheti. A fog-piombegye a fogmaradvékot és foghússal egyesítve minden további elrontást akadályozza és a fájdalomat csillapítja.

Anatherin szájviz

1 forint 40 krajczáros palackokban, legjelesebb szer csúszos fogfájás, a foghús gyulladás, dagadása és kisebítése ellen; feloldja a megélt fogkövet s gátolja annak újraalakulását, megerősíti a mozgó fogakat a foghús megszáradtása által; s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas anyagtól megtisztítja, a szájnak kellemes frisséget kölcsönöz, eltávolítja a szájról szét csak rövid ideig használat után is.

Anatherin fogpép

E készítmény megőrzi a lehellet frisséget és tisztaságát, azonkívül arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító fehéréget kölcsönözzen, azok romlását gátolja a foghúst megerősítse.

Ára 1 frt 22 kr.

POPP illatos fogpépe

Evek hosszú sora óta a legbiztosabb és szívesebben ismert fogfájás ellen, s legjelesebb szer a fogak s szájrég ápolása és épen tartására.

Ára darabjának 35 kr.

Növény-fogpora

Annymira tisztítja a fogakat, hogy napokénti használata által nemcsak az annymira kellemetlen borkó távolított el, hanem a fogak glazúrája és fehérége is mindinkább gyarapodik. — Egy doboz ára 63 kr. o. é.

Raktárak: Kolozsvárt: Engel J., dr. Hintz és Wolff, Valentini gyógyszereszeknél, Csapó Sándor Nagy Bazárjában, Karvázy Árpád fűszerkereskedésében, ugyancsak Erdély minden gyógyszerárúban, illatszer és díszmű kereskedésében.

Ifj. CSIKY JÓZSEF

újan nyitott
„Férfi divat és rövidáru“
kereskedése,
Kolozsvárt, főtéren 16 szám alatt.

Van szerencsém a n. érd. közönséggel tiszteletteljesen tudatni, hogy a helybeli piacomban 12 év óta folytatott
„Férfi-divat és rövidáru“ kereskedésem
további kezelése mellett, ugyan csak helyi, főtéren plebánia-ház alatt az „Aszlán“-féle bolt helyiségében, egy egészen újan berendezett
„Férfi divat és rövidáru“

kereskedést nyitottam, s azt dúsán elláttam minden a szakmába vágó cikkekkel. Nevezetesen nagy választékban kaphatók üzleteimben:
Férfi-kalapot, ingek, gallérok, kizelők, férfi-lábbelik, glaccé és posztó kesztyűk, nyakkendők, fehér és színes zsebkendők, duzer-ingek és nadrágok, plaidok, házi schlafrockok, fűszéklik, kamaszlik, csőernyők, sétatökök sat. ide tartozó cikkek.

Midőn üzleteimet a n. érd. közönség becses pártfogásába ajánlani látok, megjegyezni kívánom, hogy a kereskedési pályán 12 évi önálló működésem alatt szerzett terjedelmes ismerettségem, s a kereskedelmi világ előtt előnyösen ismert nevem következtében, azon kedvező helyzetben vagyok, hogy személyesen eszközölt bevásárlásaimnál árulmat mind a legelső gyárakból szerezhetek be, s így azok kitűnő jószágokról kezelek.

Vevőimmel szemben pedig legfőbb törekvésem oda fog irányulni, hogy jutányos, előzékeny és pontos szolgálatom által, a küzbizalmat megszerezni, s azt állandólag meg is tartani szerencsés lehessen. Számos látogatásért ead
Kolozsvárt, 1876. október-hó mély tisztelettel.

IFJ. CSIKY JÓZSEF,

Videki megrendelése el készséggel fogadok, s azokat gyorsan és pontosan eszközölöm.

Altesti sérvben szenvedők

meglehető gyógyszer nélkül Sturzenegger Gottlieb Horian, (Svájc) határozottan ártalmatlanul ható sérvkenőcsében, úgy altesti sérv, valamint anyagszek ellen. Bizonyítványok és elismervények a használati útmutatóhoz csatolók. Kapható 3 frt 20 krajczárosan egyenesen Sturzenegger G. által, vagy a következő raktárakban.
Budapest: Formagy. F. „Szent Mária“ című gyógyszerárúban; Temesvárt: Reicher J. „Mariahil“ című gyógyszerárúban.

(268) (18-*)
Erdélyi pincze-egylet Kolozsvártt,
bel-tordautza 5. szám
mint kereskedelmi részvény-társaság kitűnő borai,

eredeti árakban és legjobb minőségben,
alább felsorolt városokban s uraknál vannak bizományban.

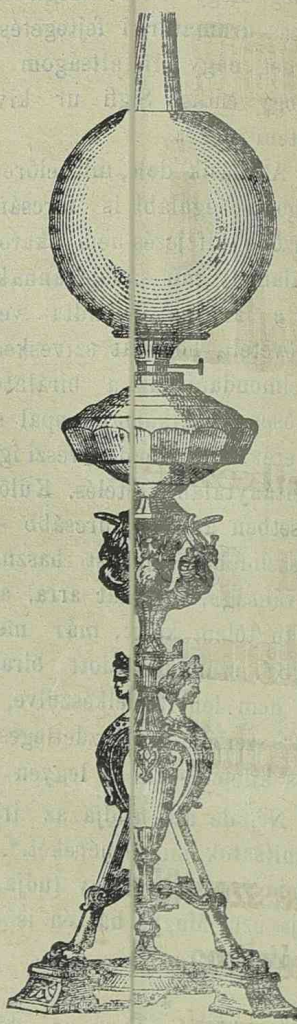
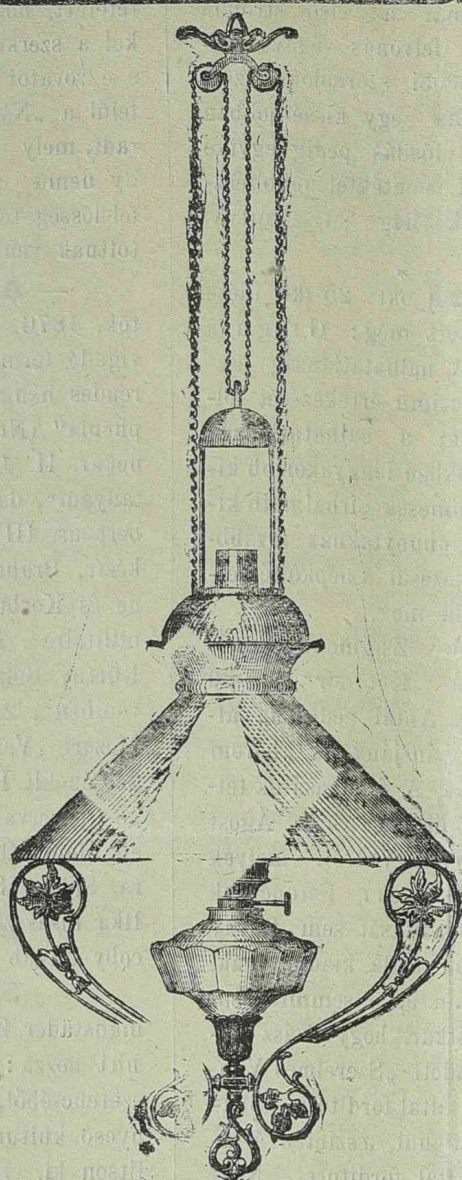
Budapest: Testory Antal.
Bécs: F. C. Lészay, Fleischmarkt 12 im Hofe.
Brassó: Popp Testvérek.
Borszók: Ávéd & Káldbó.
Baróth: Debitzky Mihály.
Debrecen: Gerébi Pál.
Fogarás: Papp István.
Gyulán: Ferenczi Alajos.
Gyergyó-Szent-Miklós: Czifra Ferencz és fia.
Hamburg: Testory Antal.
Hátszeg: Izzikutz Antal.

Kézdi-Vásárhely: Benkő Testvérek.
Lugos: Palkó Károlyné.
Miskolc: Pasteiner Ferencz.
Nagy-Szeben: J. B. Misselbacher és fia.
Nagy-Várád: Janky Antal.
Nagy-Enyed: Czirner József.
Szász-Régen: Dietrich Samuel.
Székely-Udvárhely: Veres Ferencz.
Sepsy-Szent-György: Antalfy Lajos.
Segesvárt: J. B. Misselbacher.
Temesvár: Bábusnik Ágoston.

CSAPÓ SÁNDOR NAGY BAZÁRJÁBA

KOLOZSVÁRT

nagy menyenyiségben érkeztek
függő, fali- és asztali petroleum és moderatur lámpák,
R. DITMAR világhírű gyárból.

Legnagyobb raktár háztartási és konyha szerekbe.

Szokatlan dús választék gyermekjátékokba.

Minden kigondolható kül- és belföldi díszárak.

(404)

(5-*)

STEIN JÁNOS
könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók következő 1877-iki
NAPTÁRAK:

Erdélyi képes kis naptár

1877-dik közönséges évre.
18-dik ÉVFOLYAM.

A királyhágón inneni s néhány királyhágón túli nevezetesebb vásárok pontos és újonnan kijavított jegyzékével, s számos képekkel illusztrált dús tartalommal.

Ára 30 kr.

Az „ATHENAEUM“ nagy képes naptára az 1877-ik évre.

Ára 1 frt.

Nemzeti nagy képes naptár 1877. évre.

Szerkesztő Áldor Imre. Ára 1 frt.

A magyar nők házi naptára 1877-ik évre.

Szerkesztő Beniczky Irma. Ára 60 kr.

Protestáns új képes naptár 1877-ik évre.

Szerkesztette Dúzs Sándor. Ára 50 kr.

Falusi gazda naptára 1877. évre.

Szerkesztő Máday Izidor. Ára 80 kr.

Lidércz naptár 1877-ik évre.

Ára 60 kr.

DEÁK FERENCZ NAPTÁR az 1877-dik évre.

Irta Áldor Imre. Ára 50 kr.

Iparos naptár 1877-ik évre.

Szerkesztő Gelléri Mór. Ára 50 kr.

István bácsi naptára 1877-ik évre.

Szerkesztő Köhalmi K. tanár. Ára 50 kr.

Borászati naptár 1877. évre.

Szerkesztő dr. Nyáry Ferencz. Ára 80 kr.

Új honvéd naptár 1877. évre

(együttal katonai naptár.)

Szerkesztő Áldor Imre. Ára 60 kr.

Az „Athenaeum“ kis képes naptára 1877-ik évre.

Ára 50 kr.

A Nép zászlója naptára 1877-re.

Szerkesztő Áldor Imre. Ára 40 kr.

Kossuth naptár 1877-ik évre.

Szerkesztő Honfi Tihamér. Ára 40 kr.

Ne vessünk,

mulattató naptár a gyönyörűséges 1877-iki esztendőre.
Megcsinálta vala egy asztromókus. Ára 40 kr.

Határidő-naptár 1877-re.

Mindenmű hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok számára.
Ára 1 frt 20 kr.

Dr. Joh. Nep. Vogl's Volks-Kalender 1877.

Redigirt von Dr. August Silberstein. Ára 65 kr.

Der Wiener Bote.

Illustrirter Kalender auf das Jahre 1877. Ára 36 kr.

Neuer illustrirter Volks-Kalender für Ungarn und Siebenbürgen
auf das Jahr 1877. Ára 50 kr.

Payne's illustrirter Familien-Kalender 1877.

Ára 40 kr.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájánál az év. ref. tanoda birtokán Kolozsvárt.

Fromme's Notiz-Kalender für die elegante Welt. 1877.
Ára 1 frt 20 kr.

Fromme's Oesterreichischer Studenten-Kalender 1877.
Redigirt von Med. u. Chir. Dr. Karl Czuberka. Ára 1 frt 40 kr.

Fromme's Oesterreichischer Juristen-Kalender 1877.
Redigirt von Dr. Josef Frühwald. Ára 1 frt 60 kr.

FROMME'S OESTERREICHISCHER MEDICINAL-KALENDER 1877.
Herausgegeben von Dr. Josef Nader. Ára 1 frt 60 kr.

Fromme's Oesterreichischer Landwirthschaft-Kalender. 1877.
Redigirt von Dr. Martin Wilkens. Ára 1 frt 60 kr.

Fromme's Oesterreichischer Forst-Kalender. 1877.
Redigirt von Karl Petraschek. Ára 1 frt 6 kr.

FROMME'S WIENER PORTEMONNAIE-KALENDER. 1877.
Közönséges kiadás 20 kr. Bronce táblával 6 kr.

Ugyanott kapható:

A percemonti várkastély,
SAND GEORGES legutolsó regénye.
Ára 1 frt 50 kr.

MÉRÉ PAULINA

REGÉNY LEVELEKBEN.
Irta Cherbuliez Victor. Fordította Julia.
A két kötet ára 2 frt.

TULINBÓ

NEMZETI DALOK.

A magyar-nép számára, szerkesztette egy noborát.
gyönyörű színnyomatu borítékban. 30 r.

Harcztéri szolgálat

gyalog- és lovasági altisztek és altiszt-kpző iskolák számára, a szolgálati szabályzat alapján.

Szerkesztő SZABÓ LAJOS, honvéd őrmester. 5 ajztáblával.
Ára 50 kr.

A tűzoltás Kolozsvárt.

Tűzoltók és a tűzoltás iránt érdeklődő közönség számára.

C. D. Magirus és L. Jung után

a kolozsvári viszonyokhoz alkalmazva.

Irta Bartha János,

sz. kir. Kolozsvár város és a kolozsvári önkéntes tűzoltók orvosa.

Ára 50 kr. Postán küldve 52 kr.

Az új cseléd-törvény.

(Életbe lépett 1876. május 1-én.)
TÖRVÉNYCZIKK

A CSELÉD ÉS GAZDA KÖZÖTTI
viszony szabályozásáról

a gazdasági munkásokról és a napszárosokról.
Ára füzve 20 kr. postán küldve 22 kr.